

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w 2018 roku

Raport roczny

Powiatowy Urząd Pracy
w Krotoszynie

Spis treści

Spis treści	2
Wstęp	3
1. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy.....	7
1.1. Analiza bezrobocia	7
1.1.1. Liczba bezrobotnych w powiecie.....	7
1.1.2. Stopa bezrobocia	7
1.2. Struktura bezrobotnych – wybrane dane.....	9
1.2.1. Wiek	9
1.2.2. Poziom wykształcenia i kwalifikacje zawodowe.....	9
1.2.3. Staż pracy	10
1.2.4. Czas pozostawania bez pracy - długotrwałe bezrobocie.....	10
1.3. Analiza ofert pracy i osób bezrobotnych wg zawodów.....	12
1.3.1. Analiza bezrobocia wg zawodów	12
1.3.2. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie.....	13
1.3.3. Zawody o najniższym i najwyższym wskaźniku płynności bezrobotnych.....	14
1.3.4. Analiza ofert pracy wg zawodów	16
2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych	17
2.1. Analiza zawodów deficytowych.....	18
2.2. Analiza zawodów zrównoważonych.....	22
2.3. Analiza zawodów nadwyżkowych.....	22
3. Analiza umiejętności i uprawnień.....	23
4. Bezrobotni bez zawodu w 2018 r.....	25
5. Analiza rynku edukacyjnego.....	25
5.2. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych	26
Podsumowanie	28
Informacja sygnałna.....	30
Spis tabel	33
Spis rysunków	34

Wstęp

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania się popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków oraz prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.¹

Zgodnie z zapisami art. 9, ust. 1 pkt 9 Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 1265, ze zm.) opracowywanie badań, analiz i sprawozdań rynku pracy, w tym prowadzenie rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych należą do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Niniejszy raport powstał zgodnie z „Metodologią prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”, opracowaną zlecenie Departamentu Rynku Pracy w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej oraz Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich przez Instytut Nauk Społeczno – Ekonomicznych. Publikacja definiuje ogólny zarys sposobu dokonywania analiz, definiuje zatem między innymi cele monitoringu, wykorzystywane źródła danych używane pojęcia i terminy.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinien umożliwiać realizację następujących celów:

1. Określanie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na powiatowym rynku pracy,
2. Stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo – kwalifikacyjnych w układzie lokalnym,
3. Określanie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy,
4. Korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym,
5. Usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów oraz kwalifikacji deficytowych i nadwyżkowych na lokalnych rynkach pracy,
6. Ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Niniejszą analizę przeprowadzono w oparciu o dane statystyczne o bezrobociu w powiecie krotoszyńskim i ofertach pracy w 2018r. z systemu SYRIUSZ, posługując się nazwami grup zawodów i specjalności zgodnymi z klasyfikacją zawodów i specjalności wprowadzonej do stosowania Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t. j. Dz. U. z 2018r. poz. 227). Powyższe dane stanowią część informacji na temat rynku pracy, również w ujęciu lokalnym, brak bowiem prawnego obowiązku zgłaszania każdej oferty pracy do PUP przez pracodawcę, jak również nie ma obligatoryjnego obowiązku rejestrowania się w urzędzie osób, które pozostają bez pracy. W związku z tym analizę wzbogacono o dodatkowe **źródła**, tj.:

1. pierwotne – badanie ofert pracy podmiotów publicznych (zamieszczanych w Biuletynie Informacji Publicznej) oraz ofert upowszechnianych za pośrednictwem portali rekrutacyjnych w Internecie;
2. wtórne – analiza danych dot. rynku edukacyjnego (SIO MEN).

Pełne zrozumienie niniejszego opracowania wymaga zdefiniowania podstawowych **pojęć i definicji** w nim wykorzystanych:

- ✓ **Zawody deficytowe** to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów deficytowych

¹ Opracowanie nowych zaleceń metodologicznych „Prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”

zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest wyższa niż liczba bezrobotnych, odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekracza wartości mediany (obliczonej dla ww. odsetka dla wszystkich grup zawodów poddanych analizie), a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

- ✓ **Zawody zrównoważone** to takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów zrównoważonych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek bezrobotnych długotrwale nie przekracza wartości mediany (obliczonej dla ww. odsetka dla wszystkich grup zawodów poddanych analizie) , a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.
- ✓ **Zawody nadwyżkowe** to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów nadwyżkowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest niższa niż liczba bezrobotnych, odsetek długotrwałego bezrobocia jest wyższy niż wartość mediany (obliczona dla ww. odsetka dla wszystkich grup zawodów poddanych analizie), a napływ bezrobotnych przewyższa ich odpływ w danym okresie sprawozdawczym.
- ✓ **Zawód** – zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności (KZiS) definiowany jest jako przynoszący dochód zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Zawód może dzielić się na specjalności.
- ✓ **Umiejętności** określono jako zdolność wykonywania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu np. obsługa komputera i wykorzystanie Internetu.
- ✓ **Uprawnienia** to dodatkowe kwalifikacje zawodowe zdobywane w drodze procesu certyfikacji, dodatkowych szkoleń, egzaminów lub często także po udowodnieniu przebycia wymaganej praktyki; przykładem uprawnienia jest prawo jazdy kat. B.
- ✓ **Kwalifikacje** to układ wiedzy, umiejętności i uprawnień przydatnych do realizacji składowych zadań zawodowych.
- ✓ Jako **lokalny rynek pracy** przyjęto powiatowy - krotoszyński rynek pracy.
- ✓ **Oferta pracy** to zgłoszenie przez pracodawcę do powiatowego urzędu pracy lub umieszczenie w internetowych serwisach rekrutacyjnych oraz w Biuletynach Informacji Publicznej, co najmniej jednego wolnego miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w określonym zawodzie lub specjalności w celu znalezienia odpowiedniego pracownika. W niniejszej metodologii przez ofertę pracy rozumie się jedno wolne miejsce pracy lub miejsce aktywizacji zawodowej.
- ✓ Przez **długotrwale bezrobotnych** należy rozumieć pozostających bez pracy powyżej **dwunastu miesięcy** od dnia zarejestrowania się.
- ✓ **Bezrobotny absolwent** rozumiany jest jako bezrobotny do upływu dwunastu miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie czy innym dokumencie potwierdzającym ukończenie szkoły lub zaświadczenie o ukończeniu kursu.

Podstawowymi **zmiennymi** wykorzystywanymi do budowy mierników w monitoringu służącymi określeniu deficytu, równowagi bądź nadwyżki są:

- $\bar{B}_t^k$ — średniomiesięczna liczba bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t,
- $\bar{O}_t^k$ — średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy w grupie zawodów k w okresie t, B_t^k — liczba zarejestrowanych bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t, DB_t^k — liczba długotrwale bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t,
- NB_t^k — napływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t,

OB_t^k – odpływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t .

Podstawowymi **miernikami** w nowej metodologii monitoringu służącymi określeniu deficytu lub równowagi są:

- ✓ **Wskaźnik dostępności oferty pracy** - informuje o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Im wyższa wartość wskaźnika, tym dostępność jest niższa. Wartość wskaźnika można interpretować jako przeciętną liczbę bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym mniejsza szansa na znalezienie zatrudnienia w grupie zawodów k .

$$B/O_t^k = \frac{\bar{B}_t^k}{\bar{O}_t^k}$$

Przyjmuje wartości z przedziału $\langle 0, +\infty \rangle$

$B/O_t^k = 0$ - brak bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k . Dostępność oferty jest bardzo wysoka, a grupa zawodów k jest maksymalnie deficytowa.

$B/O_t^k < 1$ - przeciętnie każdy bezrobotny z danej elementarnej grupy ma szansę znaleźć pracę. Liczba dostępnych ofert pracy przewyższa liczbę bezrobotnych w grupie zawodów k .

$B/O_t^k = 1$ - każdy bezrobotny w danej elementarnej grupie zawodów ma szansę znaleźć pracę. Przeciętna liczba dostępnych ofert pracy jest równa przeciętnej liczbie bezrobotnych w grupie zawodów k . Grupę zawodów k można traktować jako zrównoważoną.

$B/O_t^k > 1$ - dostępność oferty pracy jest relatywnie niska, gdyż liczba bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy w grupie zawodów k .

Brak wartości - oferty pracy w elementarnej grupie zawodów k nie są dostępne, w rezultacie szansa znalezienia pracy jest zerowa, a grupa zawodów k jest maksymalnie nadwyżkowa.

- ✓ **Wskaźnik długotrwałego bezrobocia** - informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k stanowią długotrwale bezrobotni. Im większa wartość wskaźnika tym więcej osób jest długotrwale bezrobotnych w danej grupie zawodów.

$$WDB_t^k = \frac{DB_t^k}{B_t^k} * 100$$

Przyjmuje wartości od **0%** (sytuacja, w której bezrobotni długotrwale nie występują) do **100%** (w przypadku, gdy każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów k jest długotrwale bezrobotnym).

- ✓ **Wskaźnik płynności bezrobotnych** - wartość miernika wskazuje na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k .

$$WPB_t^k = \frac{OB_t^k}{NB_t^k}$$

$WPB_t^k < 1$ - napływ przewyższa odpływ, co oznacza wzrost liczby bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k .

$WPB_t^k = 1$ - odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w grupie zawodów k nie ulega zmianie.

$WPB_t^k > 1$ - odpływ przewyższa napływ, co oznacza spadek bezrobotnych w zawodzie k .

Brak wartości - napływ jest równy zeru.

Podstawowymi miernikami w nowej metodologii monitoringu służącymi określeniu **ryнку edukacyjnego** są:

- ✓ **Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów**: informuje, jaki odsetek absolwentów w elementarnej grupie zawodów/ kierunku nauki/ szkoły k stanowią bezrobotni absolwenci w elementarnej grupie zawodów/ kierunku nauki/ szkoły k (w %).

Im niższe wskaźnik przyjmuje wartości, tym daną grupę elementarną zawodów/ kierunku nauki/ szkołę można uznać za bardziej dostosowaną do potrzeb lokalnego rynku pracy, gdyż jej absolwenci znajdują zatrudnienie w ciągu 6 lub 11 miesięcy od ukończenia szkoły. Można również sprawdzić, czy w miarę upływu czasu sytuacja absolwentów ulega poprawie. Efektem może być wykaz szkół z informacją na temat liczby absolwentów i odsetka bezrobotnych absolwentów po 6 i 11 miesiącach od ukończenia szkoły.

$$WBA_t^k = \frac{BA_t^k}{A_{t-1}^k} * 100 ,$$

Przyjmuje wartości od 0% (oznacza brak bezrobotnych wśród absolwentów według wybranej specyfikacji) do 100% (sytuacja, w której każdy absolwent w elementarnej grupie zawodów/ kierunku nauki/ szkoły k jest zarejestrowany jako bezrobotny).

gdzie:

BA_t^k - liczba bezrobotnych absolwentów według elementarnych grup zawodów/ kierunku nauki bądź typu szkoły (zasadnicza zawodowa, średnia ogólnokształcąca, średnia zawodowa i policealna, wyższa) bądź nazwy szkoły/ uczelni – stan na koniec grudnia/ maja (np. 31.12.2011, 31.05.2012, 31.12.2012),
 A_{t-1}^k - liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych/wyższych według elementarnych grup zawodów/ kierunku nauki bądź typu szkoły (zasadnicza zawodowa, średnia ogólnokształcąca, średnia zawodowa i policealna, wyższa) bądź nazwy szkoły/ uczelni – stan za poprzedni rok szkolny/akademicki (np. rok szkolny 2010/2011 i 2011/2012).

Im niższe wskaźnik przyjmuje wartości, tym daną grupę elementarną zawodów/ kierunku nauki/ szkołę można uznać za bardziej dostosowaną do potrzeb lokalnego rynku pracy, gdyż jej absolwenci znajdują zatrudnienie w ciągu 6 lub 11 miesięcy od ukończenia szkoły.

Można również sprawdzić, czy w miarę upływu czasu sytuacja absolwentów ulega poprawie. Efektem może być wykaz szkół z informacją na temat liczby absolwentów i odsetka bezrobotnych absolwentów po 6 i 11 miesiącach od ukończenia szkoły.

- ✓ **Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych** - informuje, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k (lub kierunku kształcenia) stanowią bezrobotni absolwenci (w %).

$$WAB_t^k = \frac{BA_t^k}{B_t^k} * 100 ,$$

Przyjmuje wartości od 0% (brak absolwentów wśród bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów/ kierunku kształcenia k) do 100% (sytuacja, w której każdy bezrobotny w opisywanej elementarnej grupie zawodów/ kierunku kształcenia to bezrobotny absolwent).

gdzie:

BA_t^k - liczba bezrobotnych absolwentów w elementarnej grupie zawodów k (kierunku kształcenia) – stan na koniec grudnia roku poprzedzającego i maja danego roku (np. 31.12.2011, 31.05.2012 i 31.12.2012),
 B_t^k - liczba bezrobotnych ogółem w grupie zawodów k (kierunku kształcenia) – stan na koniec grudnia roku poprzedzającego i maja danego roku (np. 31.12.2011, 31.05.2012 i 31.12.2012).

Kalkulacja tego wskaźnika ma na celu wskazanie jak wysoki jest odsetek bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów (w przypadku absolwentów szkół ponadgimnazjalnych) bądź w danym kierunku kształcenia (w przypadku absolwentów szkół wyższych).

1. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy

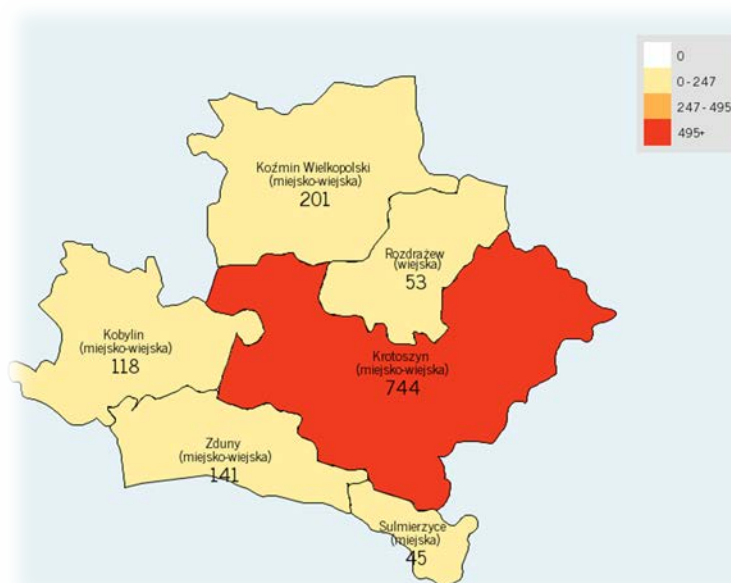
1.1. Analiza bezrobocia

1.1.1. Liczba bezrobotnych w powiecie

W końcu 2018 r. w ewidencji PUP w Krotoszynie **znajdowało się 717 kobiet i 444 mężczyzn**. W stosunku do końca 2017 r. populacja bezrobotnych kobiet spadła o 122 osoby (tj. ↓ 15%), a mężczyzn o 22 osoby (↓ 5%). Odsetek kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 61%, przy 64% przed rokiem. Wynik ten przewyższa średnią krajową – ogólnopolski wskaźnik to 56%.

Miesiąc	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych							
	Rok 2018		Rok 2017		Rok 2016		Rok 2015	
	ogółem	w tym kobiet	ogółem	w tym kobiet	ogółem	w tym kobiet	ogółem	w tym kobiet
Styczeń	1416	903	1755	1068	2123	1371	3076	1890
Luty	1426	898	1728	1054	2098	1328	3086	1980
Marzec	1359	855	1679	1058	1947	1227	2960	1816
Kwiecień	1233	774	1514	965	1840	1178	2650	1616
Maj	1210	758	1376	875	1761	1164	2457	1520
Czerwiec	1116	728	1270	821	1592	1056	2295	1480
Lipiec	1102	707	1225	804	1515	1000	2176	1457
Sierpień	1122	736	1265	830	1482	988	2118	1449
Wrzesień	1069	695	1235	784	1428	933	1995	1391
Październik	1070	695	1241	822	1458	933	1946	1329
Listopad	1116	702	1262	821	1542	968	1906	1283
Grudzień	1161	717	1304	839	1614	975	1948	1300

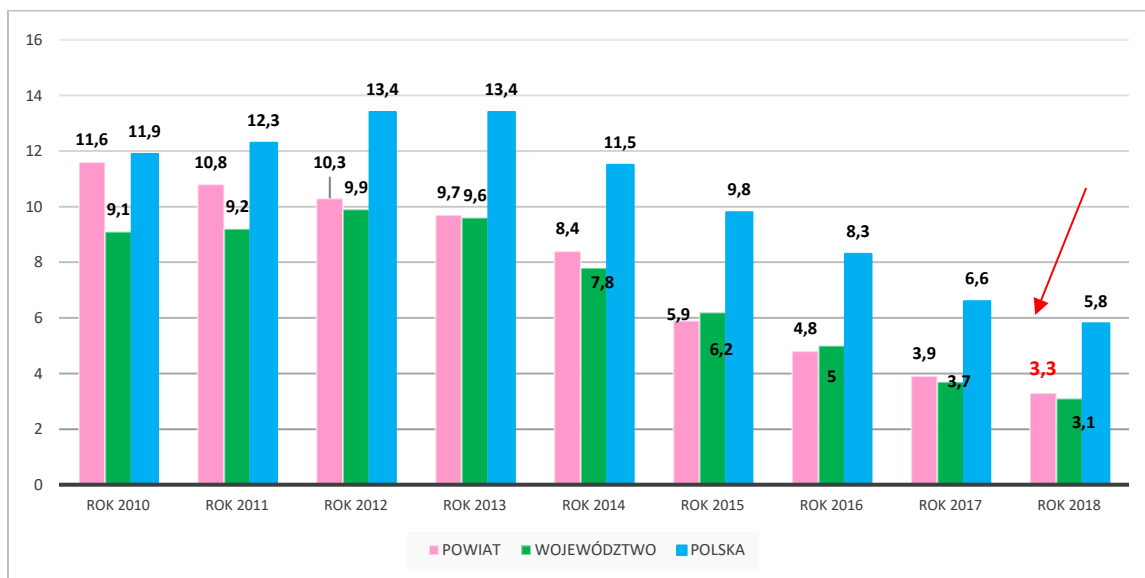
Tabela 1 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych

Rysunek 1 terytorialne zróżnicowanie bezrobocia w powiecie krotoszyńskim w końcu 2018 r.

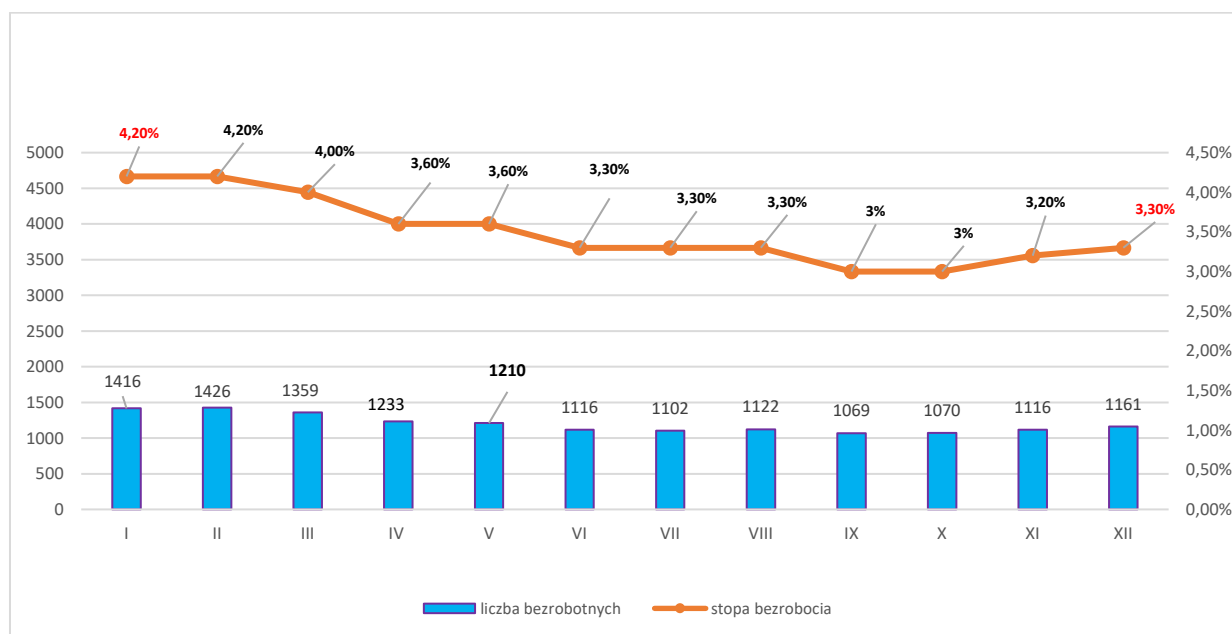
1.1.2. Stopa bezrobocia

W końcu roku 2018 stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie krotoszyńskim wyniosła **3,3%**, czyli o 0,4% mniej, w porównaniu do stanu z grudnia 2017 r. Minimalnie, bo o 0,2% przekroczyła poziom wojewódzki, gdzie odnotowano wskaźnik na poziomie 3,1% w końcu grudnia.

Rysunek 2 Stopa bezrobocia w powiecie, województwie o kraju w latach 2010-2016

Przyglądając się najbliższym sąsiadom powiatu krotoszyńskiego, stopa dla nich kształtowała się następująco: w Gostyniu – 5,4%, w Jarocinie – 3,8%, w Ostrowie Wlkp. – 2,8%, w Ostrzeszowie – 4,3%, w Pleszewie – 3,6%, w Rawiczu 4,1%, w Miliczu – 6,8%.

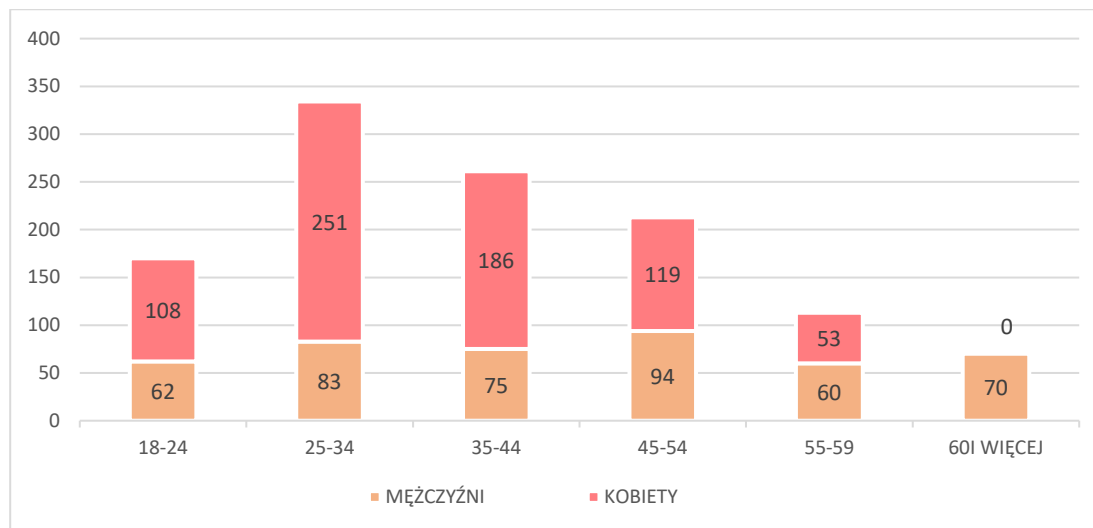
Rysunek 3 Stopa bezrobocia i liczba zarejestrowanych w powiecie krotoszyńskim w 2018 r.

1.2. Struktura bezrobotnych – wybrane dane.

1.2.1. Wiek

Blisko 70% bezrobotnych w powiecie krotoszyńskim to osoby młode (765 osób), będące w czasie największej aktywności zawodowej – do 44 roku życia. W tym przedziale wiekowym spory udział stanowią osoby pozostające bez pracy rok i dłużej – 200 osób (26%).

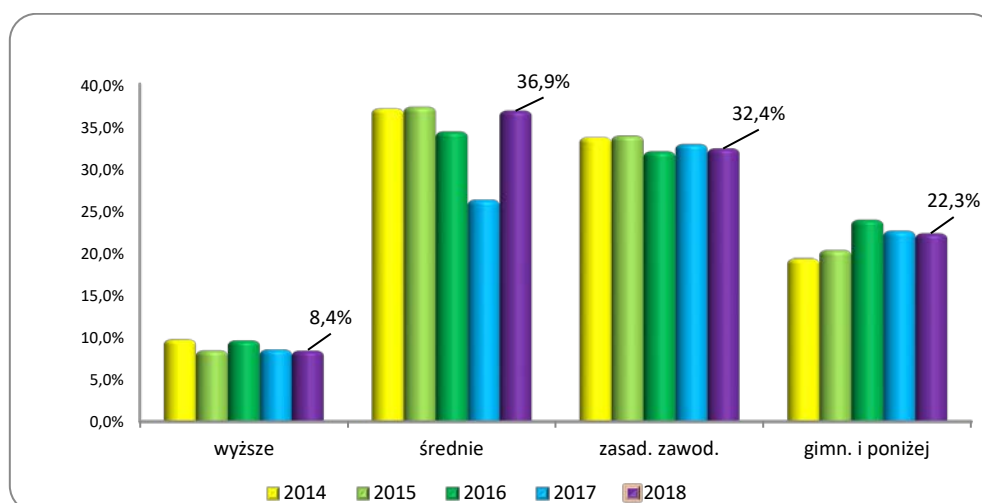

Rysunek 4 Wiek bezrobotnych kobiet i mężczyzn w 2018r.

1.2.2. Poziom wykształcenia i kwalifikacje zawodowe

W końcu 2018 r. najwięcej bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Krotoszynie legitymowało się wykształceniem zasadniczym – 376 osób, tj. 32%. Drugą, pod względem liczebności grupą bezrobotnych, stanowią absolwenci szkół na poziomie średnim zawodowym i policealnym – 26% ogółu (306 osób). Niestety aż 259 osób, czyli 22% wszystkich krotoszyńskich bezrobotnych ukończyło edukację na poziomie gimnazjum lub odpowiednio podstawowym. 122-ch bezrobotnych posiada wykształcenie średnie ogólne (10%). Dyplom ukończenia wyższej uczelni posiadało 98 osób – 8% (przy 112 w 2017r.).

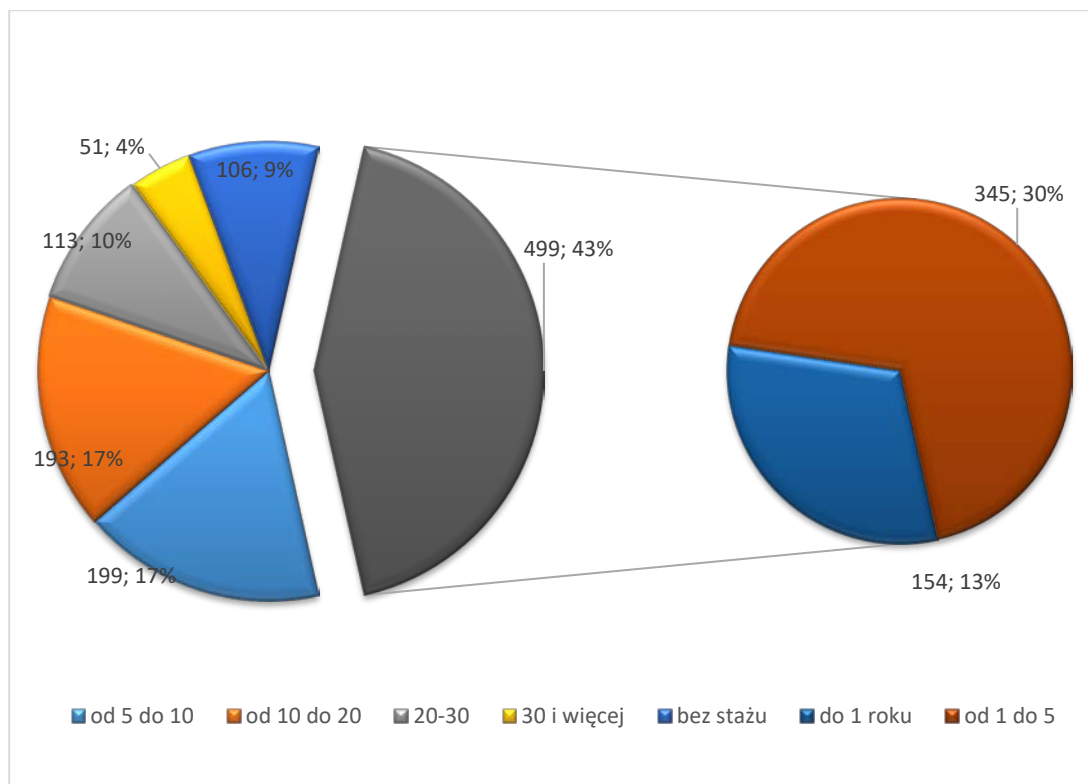
Poniższy wykres prezentuje kwalifikacje zawodowe – wykształcenie osób bezrobotnych:

Rysunek 5 Wykształcenie bezrobotnych w powiecie krotoszyńskim w latach 2014 - 2018r.

1.2.3. Staż pracy

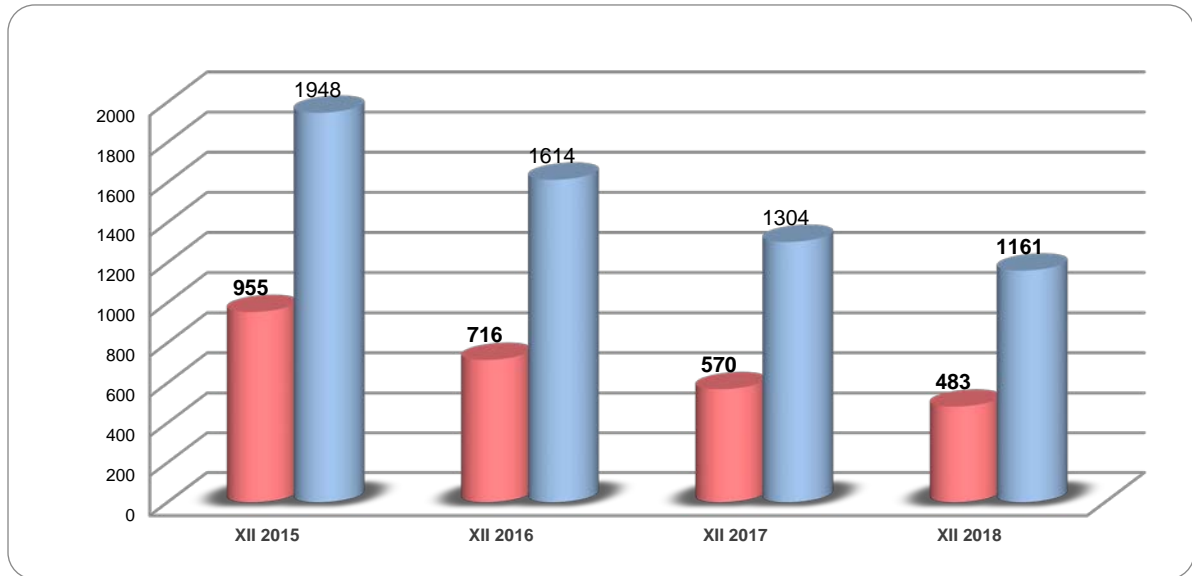
Bezrobocie w powiecie krotoszyńskim dotyka w największym stopniu osoby posiadające staż pracy nieprzekraczający 5 lat – 499 osób (przy 547 w 2017 r.), tj. 43% ogółu zarejestrowanych, w końcu 2018 r. Z kolei bezrobotni ze stażem pracy w granicach powyżej 30 lat (tj. 4% ogółu), stanowią najmniej liczną grupę, wśród pozostających bez pracy, w powiecie.

Rysunek 6 Bezrobotni wg stażu pracy w powiecie krotoszyńskim w 2018r.

1.2.4. Czas pozostawania bez pracy - długotrwałe bezrobocie

Długotrwałe bezrobotni w liczbie 483, w końcu 2018 r., stanowili blisko połowę wszystkich zarejestrowanych - 42% ogółu. W grupie tej dominowały wyraźnie kobiety stanowiące niemal 70% wszystkich. Mimo zmniejszenia samej liczby osób będących w bierności zawodowej ponad rok, o 87 osób, w porównaniu do stanu z grudnia 2017r., ich udział w strukturze bezrobotnych w powiecie nie zmienił się. Jak wynika z danych statystycznych PUP, aż 235 osób pozostających w ewidencji ponad rok to ludzie młodzi, bo w wieku między 25-tym, a 44-tym rokiem życia (49%). Legitymują się, w większości wykształceniem zasadniczym – 34% (166 osób) lub niższym - 27% wszystkich długotrwałe biernych zawodowo (132 osoby), a co za tym idzie z niewielkim doświadczeniem zawodowym - aż 203 osoby (42%) z ogółu przepracowało mniej niż 5 lat. Pocięszającym jest fakt, iż powiat krotoszyński w tej „kategorii” znajduje się poniżej średniej krajowej, która wynosi 52%, podobnie jednak, jak w całej Wielkopolsce, gdzie długotrwałe bezrobotni, średnio, stanowią 43% wszystkich zarejestrowanych w urzędach pracy.

Rysunek 7 Długotrwanie bezrobotni w latach 2015 - 2018r.

1.3. Analiza ofert pracy i osób bezrobotnych wg zawodów

1.3.1. Analiza bezrobocia wg zawodów

Na dzień 31.12.2018r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Krotoszynie pozostawało 1161 osób bezrobotnych, z których najwięcej posiadało zawód z grupy: „sprzedawcy sklepowi i pokrewni” – 189 osób – 14,5% ogółu. Drugą, pod względem wielkości grupą były zawody „piekarze, cukiernicy i pokrewni” - 47 osób -3,7% ogółu, trzecia grupa to „kucharze” – 47 osób – 3,6%, kolejna to średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych” – 40 osób (3%). Warto doprecyzować, iż w skład tej grupy wchodzi takie zawody jak: *asystent ds. statystyki, technik agrobiznesu, technik ekonomista, asystent przetwarzania danych, pozostały średni personel ds. statystyki i dziedzin pokrewnych.*

Najliczniej reprezentowane elementarne grupy zawodów prezentuje poniższa tabela:

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	153
5120	Kucharze	40
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	33
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	32
5141	Fryzjerzy	31
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	28
7222	Ślusarze i pokrewni	28
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	26
5153	Gospodarze budynków	25
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	24
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	24
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	24
4321	Magazynierzy i pokrewni	23
7112	Murarze i pokrewni	22
7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	22
9112	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewnie	20
9613	Zamiatacze i pokrewni	18
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	16
5142	Kosmetyczki i pokrewni	15
7131	Malarze budowlani i pokrewni	15

Tabela 2 Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu) jest największa w 2018 roku

Kolejnym etapem analizy jest tzw. „napływ” bezrobotnych wg zawodów. Od początku 2018r. zarejestrowało się w PUP Krotoszyn 2543 osoby bezrobotne (w tym 1370 kobiet) i jest to o 572 osób mniej (spadek o 18%), niż w 2017 r. Większość zgłaszających się stanowiły kobiety – 54%.

W przeważającej liczbie były to ponowne rejestracje – ok. 80% całego „napływu”. Tabela 3 prezentuje zawody, jakimi najliczniej legitymowali się bezrobotni rejestrujący się w Urzędzie.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (napływ w okresie)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	263
5120	Kucharze	79
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	79
5141	Fryzjerzy	72
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	65
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	59
7222	Ślusarze i pokrewni	53
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	52
4321	Magazynierzy i pokrewni	50
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	47
8322	Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	45
7112	Murarze i pokrewni	41
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	41
5153	Gospodarze budynków	40
7131	Malarze budowlani i pokrewni	38
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	34
2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	31
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	31
4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	29
3144	Technicy technologii żywności	27
9613	Zamiatacze i pokrewni	27

Tabela 3 Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (napływ) jest największy w 2018 roku

1.3.2. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie

Zawody generujące długotrwałe bezrobocie to takie, które mają **najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia $WDB_k^{\dagger}$** , który informuje jaki odsetek bezrobotnych w grupie elementarnej zawodów stanowią osoby pozostające bez pracy i zarejestrowane w PUP ponad 12 m-cy.

W tabeli 4 zawarto elementarne grupy zawodów, w których występuje wskaźnik długotrwałego bezrobocia na poziomie maksymalnym – 100%, oznacza to, że **każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów jest długotrwałe bezrobotnym**.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
2143	Inżynierowie inżynierii środowiska	100,00
2221	Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	100,00
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	100,00
3113	Technicy elektrycy	100,00
3115	Technicy mechanicy	100,00

3116	Technicy technologii chemicznej i pokrewni	100,00
3251	Asystenci dentyści	100,00
3256	Ratownicy medyczni	100,00
3259	Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	100,00
3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	100,00
3412	Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej	100,00
3439	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	100,00
4312	Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń	100,00
5165	Instruktorzy nauki jazdy	100,00
5245	Sprzedawcy w stacji paliw	100,00
7211	Formierze odlewniczy i pokrewni	100,00
7221	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	100,00
7521	Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	100,00
7537	Kaletnicy, rymarze i pokrewni	100,00
8156	Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni	100,00
8182	Maszyniści kotłów parowych i pokrewni	100,00
8213	Monterzy sprzętu elektronicznego	100,00

Tabela 4 Grupy zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest najwyższy w 2018 roku

1.3.3. Zawody o najniższym i najwyższym wskaźniku płynności bezrobotnych

Kolejny element raportu stanowi analiza tzw. „płynności bezrobotnych”, czyli natężenie „ruchu” bezrobotnych w elementarnych grupach zawodów. Miernikiem badającym to zjawisko wskaźnik płynności bezrobotnych WPB_t^k , który przyjmuje następujące wartości:

- $WPB_t^k < 1$ - napływ przewyższa odpływ, co oznacza wzrost liczby bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.
- $WPB_t^k = 1$ - odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w grupie zawodów k nie ulega zmianie.
- $WPB_t^k > 1$ - odpływ przewyższa napływ, co oznacza spadek bezrobotnych w zawodzie k.
- Brak wartości** – napływ jest równy zeru.

Tabela 5 prezentuje grupy zawodów grupy zawodów, dla których odnotowano w 2018r. **najwyższy wskaźnik płynności**. Z zestawienia wynika, iż w powiecie krotoszyńskim w 18 grupach „odpływ” przewyższył „napływ”, czyli w konsekwencji nastąpił spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w badanym okresie. Najwyższy poziom wskaźnika odnotowano w takich grupach zawodów, jak: „Specjaliści do spraw społecznych”, „Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni” i „Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów” .

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
2635	Specjaliści do spraw społecznych	3,00
3432	Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	3,00
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	3,00
2211	Lekarze bez specjalizacji, w trakcie specjalizacji lub ze specjalizacją I stopnia	2,50

6113	Ogrodnicy	2,20
2133	Specjaliści do spraw ochrony środowiska	2,00
2431	Specjaliści do spraw reklamy i marketingu	2,00
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	2,00
2514	Programiści aplikacji	2,00
2651	Artyści plastycy	2,00
3115	Technicy mechanicy	2,00
3116	Technicy technologii chemicznej i pokrewni	2,00
3214	Technicy medyczni i dentystyczni	2,00
7211	Formierze odlewniczy i pokrewni	2,00
7537	Kaletnicy, rymarze i pokrewni	2,00
8182	Maszyniści kotłów parowych i pokrewni	2,00
8342	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	2,00
9214	Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	2,00

Tabela 5 Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najwyższy w 2018 roku

Wzrost liczby bezrobotnych, czyli **większy napływ niż odpływ** dotyczył 12-stu grup zawodów, wśród nich między innymi: „nauczyciele kształcenia zawodowego”, „pomocniczy personel medyczny”. Pełny wykaz grup, w których wskaźnik płynności osiągnął wartość mniejszą niż 1 przedstawiono w tabeli 6:

Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
Kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	0,00
Matematycy, aktuariusze i statystycy	0,00
Projektanci grafiki i multimedialni	0,00
Nauczyciele kształcenia zawodowego	0,00
Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	0,00
Archeolodzy, socjologowie i specjaliści dziedzin pokrewnych	0,00
Technicy nauk biologicznych (z wyłączeniem nauk medycznych)	0,00
Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	0,00
Agenci ubezpieczeniowi	0,00
Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	0,00
Operatorzy centrali telefonicznych	0,00
Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	0,00
Opiekunowie dziecięcy	0,00
Pomocniczy personel medyczny	0,00
Robotnicy leśni i pokrewni	0,00
Rolnicy produkcji roślinnej pracujący na własne potrzeby	0,00
Szlifierze narzędzi i polerowacze metali	0,00
Operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok	0,00
Operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych	0,00
Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	0,00
Sortowacze odpadów	0,00

Tabela 6 Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najmniejszy w 2018 roku

1.3.4. Analiza ofert pracy wg zawodów

W 2018r. na terenie powiatu krotoszyńskiego odnotowano łącznie **7056** ofert pracy, realizowanych w PUP Krotoszyn oraz innych urzędach pracy - z planowanym wykonywaniem pracy na terenie powiatu. Najwięcej wakatów oferowano w zawodach (wg wielkiej grupy zawodów): „robotnicy przemysłowi rzemieślnicy” – 2170 oraz „pracownicy usług i sprzedawcy” – 1663.

Kod grupy zawodów	Nazwa wielkiej grupy zawodów	CBOP (PUP+OHP+EURES)	Internet	Razem
w liczbach bezwzględnych				
Ogółem:		6205	851	7056
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	16	103	119
2	SPECJALIŚCI	119	319	438
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	342	163	505
4	PRACOWNICY BIUROWI	502	23	525
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	1503	160	1663
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	8	0	8
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	2143	27	2170
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	869	33	902
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	703	23	726
wskaznik struktury według źródeł				
Ogółem: 100%				
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	13,45%	86,55%	100%
2	SPECJALIŚCI	27,17%	72,83%	100%
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	67,72%	32,28%	100%
4	PRACOWNICY BIUROWI	95,62%	4,38%	100%
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	90,38%	9,62%	100%
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	100,00%	0,00%	100%
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	98,76%	1,24%	100%
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	96,34%	3,66%	100%
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	96,83%	3,17%	100%
wskaznik struktury wg grup w poszczególnych źródłach				Wskaźnik zróżnicowania (PUP vs. Internet)
Ogółem				
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	0,26%	12,10%	0,02
2	SPECJALIŚCI	1,92%	37,49%	0,05

3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	5,51%	19,15%	0,29
4	PRACOWNICY BIUROWI	8,09%	2,70%	2,99
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	24,22%	18,80%	1,29
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	0,13%	0,00%	
7	ROBOTNICZY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	34,54%	3,17%	10,89
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	14,00%	3,88%	3,61
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	11,33%	2,70%	4,19

Tabela 5 Oferty pracy w 2018 roku

Powyższe dane analizuje się przy zastosowaniu **wskaźnika zróżnicowania struktury ofert pracy**, mającego na celu sprawdzenie, którzy bezrobotni (w jakich grupach zawodów) nie rejestrują się w urzędach pracy oraz jakie oferty pracy nie są zgłaszane.

Wskaźnik zróżnicowania struktury ofert pracy

$$WNO_t^k = \frac{WSO_{t,PUP}^k}{WSO_{t,inter}^k}$$

$WNO_t^k < 1$ – grupa zawodów, w której oferty pracy są zgłaszane przede wszystkim poza PUP (oznacza to, że pracodawcy znacznie częściej oferują pracę za pośrednictwem portali internetowych dla tych zawodów).

$WNO_t^k > 1$ – grupa zawodów, w której oferty pracy są zgłaszane przede wszystkim w PUP (pracodawcy znacznie częściej poszukują pracowników za pośrednictwem PUP niż w Internecie).

Miernik przyjmuje wartości z przedziału $<0, +\infty$.

Jak wynika z danych dotyczących powiatu krotoszyńskiego pracodawcy znacznie częściej poszukują tu pracowników za pośrednictwem PUP. Tylko dla trzech grup wielkich wskaźnik osiągnął wartość mniejszą niż 1, tj.: „przedstawiciele władz publicznych”, „specjaliści” oraz „technicy i inny średni personel”, czyli tu przeważają oferty w portalach internetowych.

2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Zgodnie z metodologią zakłada się, iż **zawody deficytowe** charakteryzują się jednocześnie dwoma czynnikami:

- 1) większą liczbą dostępnych ofert pracy niż wynosi średni stan bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym;
- 2) konieczne jest, aby odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany² (*Me*), a odpływ bezrobotnych powinien przewyższać ich napływ (bądź być równy) w danym okresie sprawozdawczym.

Wymienione warunki muszą być spełnione jednocześnie, by daną grupę zawodów uznać za deficytową w danym okresie sprawozdawczym. Niespełnienie któregokolwiek z trzech warunków powoduje, że dana grupa zawodów nie wchodzi do rankingu i nie podlega dalszej analizie.

² Mediana to wartość środkowa zbioru

Zawody maksymalnie deficytowe wyróżniają się brakiem bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym, tj. **wskaźnik dostępności oferty pracy wynosi zero**. Ponadto, muszą być spełnione pozostałe dwa warunki konieczne (tak jak w przypadku grup zawodów deficytowych).

Przyjęto, że **zawody zrównoważone** odznaczają się natomiast:

- 1) zbliżoną liczbą bezrobotnych i dostępnych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym,
- 2) dodatkowo konieczne jest, aby odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany (Me), a odpływ bezrobotnych powinien przewyższać ich napływ (bądź być równy) w danym okresie sprawozdawczym.

Wymienione warunki muszą być spełnione jednocześnie, by daną grupę zawodów uznać za zrównoważoną w danym okresie sprawozdawczym. Niespełnienie któregokolwiek z trzech warunków powoduje, że dana grupa zawodów nie wchodzi do rankingu i nie podlega dalszej analizie.

Zawody nadwyżkowe odznaczają się:

- 1) przewagą liczebną bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy, bezrobociem długotrwałym powyżej mediany (Me),
- 2) niskim odpływem netto (wyższy napływ niż odpływ) bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym.

Wymienione warunki muszą być spełnione jednocześnie, by daną grupę zawodów uznać za nadwyżkową w danym okresie sprawozdawczym. Niespełnienie któregokolwiek z trzech warunków powoduje, że dana grupa zawodów nie wchodzi do rankingu i nie podlega dalszej analizie.

Zawody maksymalnie nadwyżkowe to takie, dla których w danym okresie sprawozdawczym nie występują żadne oferty pracy, tj. wskaźnik dostępności oferty pracy nie przyjmuje żadnych wartości (dzielenie przez zero). Ponadto, muszą być spełnione pozostałe dwa warunki konieczne (tak jak w przypadku grup zawodów nadwyżkowych).

Zawody, które nie spełniają warunków zawartych w poniższej tabeli 8 nie podlegają dalszej analizie.

Grupy zawodów	Wskaźnik dostępności oferty pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych
maksymalnie deficytowe	$B/O_t^k = 0$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
deficytowe	$B/O_t^k < 0,9$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
zrównoważone	$0,9 \leq B/O_t^k \leq 1,1$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
nadwyżkowe	$B/O_t^k > 1,1$	$WDB_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$
maksymalnie nadwyżkowe	$B/O_t^k = \text{brak wartości}$	$WDB_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$

Tabela 6 Wskaźniki dostępności ofert pracy, długotrwałego bezrobocia oraz płynności bezrobotnych

2.1. Analiza zawodów deficytowych.

W 2018r. w powiecie krotoszyńskim wyłoniono 31 elementarnych grup zawodów deficytowych, dla których **wystąpiła większa liczba dostępnych ofert pracy niż wynosi średni stan bezrobotnych w minionym roku oraz odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany** (średkowej wartości ogółu długotrwale bezrobotnych), a **odpływ bezrobotnych przewyższył ich napływ** (bądź był równy) w tym

czasie.

DEFICYT								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik Płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsyd. w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	0,08	3,83	0,02		2,00	25,00	25,00
8342	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	0,42	10,50	0,04		2,00	0,00	0,00
9122	Czyszciele pojazdów	0,08	1,00	0,08			0,00	0,00
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	0,25	2,75	0,09		3,00	0,00	0,00
1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	0,42	4,17	0,10		1,00		0,00
3139	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,58	5,33	0,11			0,00	0,00
2611	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	0,25	2,17	0,12		1,00		0,00
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1,42	12,25	0,12	0,00	1,14	21,88	9,38
2144	Inżynierowie mechanicy	0,25	1,25	0,20		1,67		0,00
8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	4,83	22,92	0,21	0,00	1,00	0,92	0,00
8121	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	3,83	16,33	0,23	20,00	1,27	2,63	0,00
4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	0,25	0,83	0,30		1,00	0,00	0,00
8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	2,00	6,42	0,31	0,00	1,20	1,30	0,00
7129	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1,67	4,50	0,37		1,22	9,26	0,00
3343	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	1,25	3,33	0,38		1,67	37,50	25,00
7116	Robotnicy budowy dróg	1,42	3,75	0,38	0,00	1,50	0,00	0,00

2251	Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	0,08	0,17	0,50		1,00	0,00	0,00
4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	1,92	3,33	0,58	0,00	1,00	33,33	25,93
7422	Monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych	1,17	1,83	0,64		1,33	20,00	10,00
4224	Recepcjoniści hotelowi	0,50	0,75	0,67		1,00	0,00	0,00
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	0,17	0,25	0,67		1,00	0,00	0,00
8322	Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	11,00	15,67	0,70	22,22	1,13	0,71	0,00
2161	Architekci	2,25	2,92	0,77	33,33	1,50		0,00
8141	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	0,33	0,42	0,80		1,00	40,00	0,00
2619	Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	1,00	1,17	0,86		1,50		0,00

Tabela 7 Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2018 roku

Maksymalny deficyt w 2018r., czyli sytuacja, w której oprócz wystąpienia **większej liczby dostępnych ofert pracy niż wyniósł średni stan bezrobotnych w minionym roku oraz odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekroczył mediany** (średkowej wartości zbioru), a odpływ bezrobotnych przewyższył ich napływ (bądź był równy) w tym czasie, nie pojawiły się w ewidencji PUP osoby bezrobotne, dotyczył dwóch elementarnych grup zawodów. Tabela 8 prezentuje szczegółowy wykaz.

MAKSYMALNY DEFICYT*				
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
5169	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	23	0,00	0,00
7127	Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	20	0,41	0,00
9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątniem	14	0,00	0,00
7132	Lakiernicy	7	2,94	2,94
9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	5	0,00	0,00
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	3	0,00	0,00
9215	Robotnicy wykonujący prace proste w leśnictwie	3	0,00	0,00
1420	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	2	0,00	0,00
2622	Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	2		0,00
8143	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	2	20,00	20,00
1323	Kierownicy do spraw budownictwa	1	0,00	0,00
1324	Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych	1	100,00	0,00

2291	Specjaliści do spraw higieny, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska	1		0,00
2353	Lektorzy języków obcych	1	66,67	0,00
7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	1	0,00	0,00
7113	Robotnicy obróbki kamienia	1	0,00	0,00
3311	Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych	1	0,00	0,00
3323	Zaopatrzeniowcy	1		0,00
3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	1	0,00	0,00
8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	1	0,00	0,00
5222	Kierownicy sprzedaży w marketach	1		0,00
2164	Urbaniści i inżynierowie ruchu drogowego	1		0,00
2424	Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr	1		0,00
3118	Kreślarze	1		0,00
4323	Pracownicy do spraw transportu	1		0,00
7123	Tynkarze i pokrewni	1	0,00	0,00
8114	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	1	0,00	0,00
2621	Archiwiści i muzealnicy	1	100,00	100,00
7133	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	0	0,00	0,00
7316	Sztylciarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni	0	25,00	25,00
1211	Kierownicy do spraw finansowych	0	0,00	0,00
8331	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	0	0,00	0,00
1120	Dyrektorzy generalni i zarządzający	0	0,00	0,00
2271	Diagności laboratoryjni bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	0	0,00	0,00
3411	Średni personel z dziedziny prawa i pokrewny	0	50,00	50,00
3423	Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	0	0,00	0,00
7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	0	0,00	0,00
7535	Wyprawiacze skór, garbarze i pokrewni	0	0,00	0,00
8171	Operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru	0	0,00	0,00

* W przypadku maksymalnego deficytu liczba bezrobotnych równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy równa się zero, a pozostałe mierniki nie osiągają wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej liczby dostępnych ofert pracy.

Tabela 8 Ranking elementarnych grup zawodów maksymalnie deficytowych w 2018 roku

2.2. Analiza zawodów zrównoważonych.

Równowaga w powiecie krotoszyńskim w 2018r. dotyczyła 2 elementarnych grup zawodów. Oznacza to, że dla grup wymienionych w tabeli nr 9 zbliżona liczba bezrobotnych i dostępnych ofert pracy oraz odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany średniej wartości zbioru, a odpływ bezrobotnych był wyższy lub równy w minionym roku.

RÓWNOWAGA						
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
4412	Listonosze i pokrewni	0,67	0,67	1,00	0,00	0,00
7126	Hydraulicy i monterzy rurociągów	5,33	5,25	1,02	7,94	3,17

Tabela 9 Grupy zawodów zrównoważonych w 2018 roku

2.3. Analiza zawodów nadwyżkowych.

Nadwyżka w powiecie krotoszyńskim dotyczyła 11-stu elementarnych grup zawodów, które prezentuje tabela 11. W wymienionych profesjach było więcej bezrobotnych niż ofert pracy, bezrobocie długotrwale przewyższyło wartość średnią oraz wystąpił wyższy napływ niż odpływ bezrobotnych w 2018r.

Zawody maksymalnie nadwyżkowe (tabela 10), to takie, w których nie ma żadnych ofert pracy, tj. wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje żadnych wartości, wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest większy niż mediana, wskaźnik płynności bezrobotnych oscyluje na poziomie poniżej 1 (napływ bezrobotnych przewyższa odpływ, czyli wzrost bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów).

Na podstawie danych zawartych w poniższych tabelach stwierdzić należy, iż **teoretycznie** największe trudności w znalezieniu pracy mają osoby z zawodami:

MAKSYMALNA NADWYŻKA *		
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	35
6130	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	6
3114	Technicy elektronicy i pokrewni	3
8213	Monterzy sprzętu elektronicznego	1

Tabela 10 Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2018 roku

Pozostałe **nadwyżkowe** w powiecie krotoszyńskim ukazuje poniższa tabela.

NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna Liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba Dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	9,17	0,17	55,00	42,86	0,94	0,00	0,00
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	21,42	0,42	51,40	39,29	0,83	0,00	0,00

	ani							
2631	Ekonomiści	4,17	0,08	50,00	40,00	0,75	0,00	0,00
8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	2,92	0,08	35,00	75,00	0,75	100,00	0,00
5141	Fryzjerzy	34,42	2,58	13,32	48,39	0,97	15,79	10,53
5132	Barmani	2,17	0,17	13,00	50,00	0,80	0,00	0,00
3255	Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp	7,25	1,08	6,69	40,00	0,85	0,00	0,00
5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	1,83	0,33	5,50	50,00	0,67	0,00	0,00
5311	Opiekunowie dziecięcy	1,17	0,25	4,67	50,00	0,00	66,67	33,33
5142	Kosmetyczki i pokrewni	12,00	3,25	3,69	40,00	0,61	60,00	53,33
9112	Pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i pokrewne	16,92	4,58	3,69	50,00	0,91	9,09	0,00
7421	Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych	2,42	0,92	2,64	50,00	0,75	36,36	0,00
7222	Ślusarze i pokrewni	26,67	19,42	1,37	50,00	0,89	5,43	0,00

Tabela 11 Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2018 roku

Przedstawione powyżej zestawienia nie dają pełnego obrazu sytuacji lokalnego rynku pracy, z uwagi na takie czynniki jak:

- ✓ zgodnie z metodologią WUP-y analizują i przyporządkowują oferty odpowiednim urzędem powiatowym, ze względu na miejsce wykonywania pracy. Często rozdziela się je proporcjonalnie na wszystkie urzędy wg tzw. rozdzielnika. Do urzędów pracy nie trafiają wszystkie oferty pracy, pracodawcy poszukują pracowników różnymi metodami, gdyż nie ma regulacji prawnych obligujących do zgłaszania każdego wolnego miejsca pracy do publicznych służb zatrudnienia;
- ✓ bazowanie wyłącznie na jednym zawodzie, a nie kwalifikacjach;
- ✓ pomijanie młodzieży zarejestrowanej „bez zawodu”.

3. Analiza umiejętności i uprawnień

Analiza obejmuje uprawnienia, które najczęściej posiadają bezrobotni (stanowią najwyższy odsetek bezrobotnych) oraz umiejętności, które najczęściej są wymagane przez pracodawców w ofertach pracy (najwyższy odsetek ofert pracy w których są wymagane).

Zestawienie popytu i podaży na umiejętności i uprawnienia w podziale na wielkie grupy zawodów umożliwia odpowiedź na pytanie, czy cechy posiadane przez bezrobotnych w danych grupach są poszukiwane przez

pracodawców w ofertach. W przypadku gdy większość umiejętności i uprawnień, które najczęściej posiadają bezrobotni pokrywa się z tymi, które występują po popytowej stronie rynku, to świadczyć może o **równowadze** w tym zakresie. **Z niedopasowaniem** struktury kwalifikacyjno- zawodowej mamy do czynienia, kiedy umiejętności i uprawnienia poszukiwane przez pracodawców w ofertach pracy są zupełnie inne, niż te którymi legitymują się bezrobotni w danej grupie zawodów.

Kod grupy zawodów	Wielka grupa zawodów	STRONA PODAŻOWA RYNKU PRACY		STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
		Umiejętności posiadane przez bezrobotnych	Odsetek bezrobotnych (%)*	Umiejętności wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%)**
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY			Zarządzanie ludźmi/ przywództwo	13,89
				Współpraca w zespole	2,78
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL			Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,96
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY			Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	2,39
				Komunikacja ustna/ komunikatywność	0,95
				Współpraca w zespole	0,24
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ			Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	2,44

* Odsetek bezrobotnych wyliczany jest jako iloraz stanu bezrobotnych z danym uprawnieniem w ramach wielkiej grupy zawodów do całkowitego stanu bezrobotnych w ramach wielkiej grupy zawodów.

** Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagań do całkowitego napływu ofert pracy w ramach danej wielkiej grupy zawodów (PUP+Internet).

Tabela 12 Umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów w 2018 roku

Brak danych dot. strony podaźowej rynku pracy, na podstawie informacji opublikowanej przez MRPiPS, utrudniona jest analiza uprawnień posiadanych przez osoby bezrobotne w ramach wielkich grup zawodów, w odniesieniu do strony popytowej rynku pracy.

4. Bezrobotni bez zawodu w 2018 r.

Nieco ponad 11% ogółu bezrobotnych (129 osób), pozostających w rejestrze PUP w Krotoszynie, nie ma żadnego zawodu. Najliczniejszą grupę stanowią absolwenci szkół na poziomie gimnazjalnym i podstawowym – 57 osób - 22% całej grupy bezrobotnych, którzy ukończyli edukację na takim poziomie. Bezrobotni, nie posiadający zawodu, a wykształcenie średnie ogólne (LO) to 44 (tj. 36% całej grupy bezrobotnych bez zawodu).

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym bezrobotni bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)*
Ogółem	1 162	129	11,10%
wg poziomu wykształcenia:			
gimnazjalne i poniżej	259	57	22,01%
zasadnicze zawodowe	377	2	0,53%
średnie ogólnokształcące	122	44	36,07%
policealne i średnie zawodowe	306	24	7,84%
wyższe	98	2	2,04%
wg typu ukończonej szkoły:			
zasadnicza szkoła zawodowa	101	1	0,99%
szkoła przysposabiająca do pracy			
technikum	94	18	19,15%
liceum ogólnokształcące	79	33	41,77%
liceum profilowane			
technikum uzupełniające	2	1	50,00%
liceum uzupełniające	2	0	0,00%
szkoła policealna	25	0	0,00%
wyższa	70	2	2,86%
brak danych źródłowych	789	74	9,38%

***Odsetek bezrobotnych wyliczany jest jako stosunek bezrobotnych bez zawodu wg stanu w końcu okresu sprawozdawczego do ogółu bezrobotnych w ramach danej analizowanej kategorii.**

Tabela 13 Bezrobotni bez zawodu w 2018 roku

5. Analiza rynku edukacyjnego

Uzupełnieniem monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest analiza rynku edukacyjnego w oparciu o **absolwentów szkół**. Wnioski powinny posłużyć, w głównej mierze, do określenia kierunków szkoleń dla bezrobotnych oraz korekty poziomu i struktury treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym w powiecie.

Źródło informacji do opisywanej analizy stanowią dane pochodzące z Systemu Informacji Oświatowej MEN o liczbie uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych zawodów i specjalności.

Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych opiera się na:

- zestawieniu liczby bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w urzędzie pracy z łączną liczbą absolwentów, z uwzględnieniem posiadanego zawodu/specjalności (w agregacji do elementarnej grupy zawodów), ostatnio ukończonej szkoły (nazwa i typ szkoły) – wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów,
- zestawieniu liczby bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w urzędzie pracy z łączną liczbą bezrobotnych, z uwzględnieniem posiadanego zawodu/specjalności (w agregacji do elementarnej grupy zawodów) – wskaźnik frakcji absolwentów wśród bezrobotnych,

- oszacowanie faktycznej frakcji absolwentów wchodzących na rynek pracy (dotyczy tylko absolwentów szkół ponadgimnazjalnych).

Miernikiem służącym do identyfikacji elementarnych grup zawodów/ kierunków nauki i szkół, w których absolwenci mają trudności ze znalezieniem pracy jest **wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów**:

$$WBA_t^k = \frac{BA_t^k}{A_{t-1}^k} * 100,$$

gdzie:

BA_t^k - liczba bezrobotnych absolwentów według elementarnych grup zawodów/kierunku nauki bądź typu szkoły (zasadnicza zawodowa, średnia ogólnokształcąca, średnia zawodowa i policealna, wyższa) bądź nazwy szkoły/uczelni – stan na koniec grudnia/maja (np. 31.12.2011, 31.05.2012, 31.12.2012),

A_{t-1}^k - liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych/wyższych według elementarnych grup zawodów/kierunku nauki bądź typu szkoły (zasadnicza zawodowa, średnia ogólnokształcąca, średnia zawodowa i policealna, wyższa) bądź nazwy szkoły/uczelni – stan za poprzedni rok szkolny/akademicki (np. rok szkolny 2010/2011 i 2011/2012).

Powyższy wskaźnik informuje, jaki odsetek absolwentów w elementarnej grupie zawodów/ kierunku nauki/ szkoły k stanowią bezrobotni absolwenci w elementarnej grupie zawodów/ kierunku nauki/ szkoły (w %).

Miernik przyjmuje wartości od 0% (oznacza brak bezrobotnych wśród absolwentów według wybranej specyfikacji) do 100% (sytuacja, w której każdy absolwent w elementarnej grupie zawodów/ kierunku nauki/ szkoły k jest zarejestrowany jako bezrobotny). **Im niższe wskaźnik przyjmuje wartości, tym daną grupę elementarną zawodów/ kierunek nauki/ szkołę można uznać za bardziej dostosowaną do potrzeb lokalnego rynku pracy**, gdyż jej absolwenci znajdują zatrudnienie w ciągu 6 lub 11 miesięcy od ukończenia szkoły. Można również sprawdzić, czy w miarę upływu czasu sytuacja absolwentów ulega poprawie. Efektem może być wykaz szkół z informacją na temat liczby absolwentów i odsetka bezrobotnych absolwentów po 6 i 11 miesiącach od ukończenia szkoły.

5.2. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

956-ciu absolwentów w roku szkolnym 2017/2018 ukończyło szkoły ponadgimnazjalne w powiecie krotoszyńskim, 389 z nich zdobyło tytuł zawodowy technika bądź czeladnika w zawodzie. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby, które uczęszczały do technikum – 328 osób (34%), minimalnie mniejszą była populacja opuszczających mury liceów ogólnokształcących – 301 osób (31%).

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	239	107	14	9	5,86%	3,77%
szkoła przysposabiająca do pracy	12	0	0	0		
technikum	328	231	28	11	8,54%	3,35%
liceum ogólnokształcące	301	0	14	5	4,65%	1,66%
szkoła policealna	76	51	1	6	1,32%	7,89%

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

Tabela 14 Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2018 roku

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	205	100	10	4,88%
szkoła przysposabiająca do pracy	20		0	
technikum	298	238	26	8,72%
liceum ogólnokształcące	288		10	3,47%
szkoła policealna	50	42	1	2,00%

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

Tabela 15 Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2018 roku

Na koniec grudnia w ewidencji bezrobotnych PUP w Krotoszynie pozostawało 57 bezrobotnych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (bez wyższych).

Wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów na koniec grudnia 2017r. jest najniższy dla kończących szkoły policealne – 1,32%, najwyższy zaś dotyczy absolwentów technikum – 8,54%.

Największy odsetek bezrobotnych absolwentów na koniec grudnia 2017r. stanowili technicy – 28 osób (frakcja 8,54%).

Podsumowanie

Reasumując, na podstawie sporządzonego monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Krotoszynie, dokonanego zgodnie z opracowaną przez Instytut Nauk Społeczno – Ekonomicznych i narzuconą do stosowania „Metodologią prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy” przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, można dla powiatu krotoszyńskiego wysunąć następujące wnioski:

- W ciągu 2018 roku liczba bezrobotnych w powiecie zmniejszyła się o 255 osób i na dzień 31.12.2018r. wyniosła 1161 osób, w tym 717 kobiet. Najliczniejszymi miesiącami, pod względem liczby zarejestrowanych, był styczeń – luty - 1426 osób, we wrześniu natomiast ewidencja Urzędu odnotowała najmniej, bo 1069 osób bez pracy;
- Stopa bezrobocia w końcu 2018r. wyniosła 3,3% i była rekordowo niskim wskaźnikiem dla powiatu krotoszyńskiego, zdecydowanie niższym niż średnia krajowa – 5,8% oraz nieco wyższym od wskaźnika dla województwa wielkopolskiego – 3,1%;
- Największą grupę wśród bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Krotoszynie stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym - 376 osób (32% ogółu). Najmniej legitymowało się dyplomem wyższej uczelni – 98 osób (8%);
- Najliczniejszą grupę wśród osób pozostających w ewidencji tut. Urzędu stanowiły osoby z przedziału wiekowego 25-34 lata – 334 osób (30% ogółu). Dwie kolejne największe, co do liczebności grupy to osoby w wieku między 35 a 44 rokiem życia 22% ogółu (261osób) oraz przedział 45-54 - 18% (213 osób);
- W ewidencji PUP w Krotoszynie, w 2018r. największą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby legitymujące się zawodami z elementarnej grupy zawodów: „sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)” – 153 osoby, „kucharze” – 40 osób oraz piekarze, „cukiernicy i pokrewni” – 33 osoby;
- W 2018r. do PUP w Krotoszynie wpłynęło 6205 ofert pracy (PUP+OHP+EURES). Najwięcej wolnych miejsc pracy zgłoszono w zawodach (wg elementarnej grupy zawodów): „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” – 2143, „pracownicy usług i sprzedawcy” – 1503, należy jednak pamiętać że są wśród nich zapotrzebowania dotyczące zatrudnienia cudzoziemców na terenie powiatu;
- Zawody deficytowe, nadwyżkowe i zrównoważone analizowane są na podstawie trzech wskaźników: wskaźnika dostępności ofert pracy, wskaźnika długotrwałego bezrobocia oraz wskaźnika płynności bezrobotnych, które opisano w niniejszym opracowaniu.
- Roczna informacja sygnałna (załączona do raportu) wymienia zawody maksymalnie deficytowe, deficytowe, zawody w równowadze oraz te uznane za nadwyżkowe i maksymalnie nadwyżkowe;
- Nieco ponad 11% ogółu bezrobotnych(129 osób), pozostających w rejestrze PUP w Krotoszynie, nie ma żadnego zawodu. Najliczniejszą grupę stanowią absolwenci szkół na poziomie gimnazjalnym i podstawowym – 57 osób - 22% całej grupy bezrobotnych, którzy ukończyli edukację na takim poziomie. Bezrobotni, nie posiadający zawodu, a wykształcenie średnie ogólne (LO) to 44 (tj. 36% całej grupy bezrobotnych bez zawodu.

Metodologia MZDiN, opiera się na wygenerowanych danych statystycznych i jak każda analiza obarczona jest w pewnym stopniu błędami, czy nieodciągnięciami, które powodują pewne zmniejszenie wartości poznawczo – badawczej. Do niewątpliwych niedociągnięć należy fakt nieprawidłowości przy rejestracjach części osób bezrobotnych w PUP-ach, wynikające z przyczyn obiektywnych.

Dużym utrudnieniem jest bardzo rozbudowana klasyfikacja zawodów i specjalności.

Niestety wciąż tylko część ofert pracy jest upubliczniana. Czasami te same oferty w stosunkowo krótkim czasie są kilkakrotnie zgłaszane do PUP.

Nie wszystkie osoby bezrobotne rejestrują się w urzędach pracy, znaczna część tych zgłoszonych nie jest zainteresowana podjęciem pracy. Nie bez znaczenia jest również duża dynamika procesów zachodzących na rynku pracy i w gospodarce, co często staje się powodem dezaktualizacji kwalifikacji osób pozostających w ewidencji PUP.

Trzeba również pamiętać, iż niniejszy monitoring to zaledwie mały wycinek analizy rynku pracy w ujęciu lokalnym, w związku z czym, daje tylko pewien, ubogi i w dużej mierze teoretyczny, pogląd na zapotrzebowanie na poszczególne zawody, opierając się na dostępnych sobie i założonych metodologicznie danych statystycznych. Metodologia sporządzania raportu nie ujmuje tak ważnych zmiennych dla rynku pracy, jak na przykład liczba pracujących, czy poziom wynagrodzeń w powiecie. Istnieje wiele różnorodnych metod, które pomagają identyfikować potrzeby kadrowe w różnym wymiarze terytorialnym. Dobrym przykładem jest „Barometr zawodów” – nowe narzędzie wprowadzone w 2015r. i prowadzone nadal, będące krótkookresową (jednoroczną) prognozą sytuacji w zawodach. Badanie ma charakter jakościowy, pomaga precyzyjniej określić i diagnozować zapotrzebowania na zawody w województwie wielkopolskim, tworzone indywidualnie dla każdego powiatu. Powstaje w trakcie dyskusji grupowej (metoda „panelu ekspertów”), dzięki czemu możliwe jest dzielenie się wiedzą oraz uwzględnianie opinii uczestników obserwujących rynek pracy z różnych perspektyw: od strony bezrobotnych oraz pracodawców. W panelu biorą udział pracownicy powiatowych urzędów pracy: pośrednicy pracy, doradcy zawodowi, osób współpracujących z pracodawcami i asystentów EURES.³

Deficyty wyłaniane zatem w efekcie analiz statystycznych, dokonywane na podstawie założonej metodologii nie koniecznie pokrywają się z tymi, które pojawiają się w raportach sporządzanych przez zewnętrzne podmioty, specjalizujące się w badaniach rynku pracy.

Obserwacja struktury i ruchu bezrobotnych w minionych latach można wyróżnić zawody, które cechuje zarówno wysoki poziom bezrobocia, jak i duża skala napływu. Najlepszym przykładem jest elementarna grupa zawodów: „pracownicy usług i sprzedawcy”.

Nie oznacza to braku zapotrzebowania na takie zawody. W wielu przypadkach nie podejmowanie pracy przez bezrobotnych uwarunkowane jest innymi czynnikami, takimi jak: posiadanie kwalifikacji ale już zdezaktualizowanych (duża przerwa w aktywności zawodowej), czy też braku chęci i często możliwości życiowych do podejmowania pracy, mimo zgłaszania „gotowości” do zatrudnienia poprzez rejestrację w PUP. Znaczący odsetek bezrobotnych w ogóle nie jest zainteresowany podjęciem pracy i grupa ta zasila „szarą strefę”, bowiem narastającym zjawiskiem w naszym kraju jest kategoria pracy nierejestrowanej, wykonywanej nielegalnie.

Dynamiczne procesy zachodzące na rynku pracy wymagają reakcji, poprzez na przykład dostosowanie kierunków kształcenia do zapotrzebowania na zawody. Istotne znaczenie mają wybory profili zawodowych i zawodów dokonywanych przez młodzież po zakończeniu szkół na poziomie gimnazjalnym i średnim.

Biorąc pod uwagę fakt, że bezrobocie w Polsce spadło do poziomu najniższego od czasu transformacji ustrojowej przed 30, trudno mówić o nadwyżkach w jakichkolwiek zawodach. Metodologia monitoringu zawodów wymaga gruntownych zmian, lepiej dostosowanych do możliwości analizy lokalnych rynków pracy pod względem zapotrzebowania na zawody i specjalności na danym terenie. Niestety wartość poznawcza opracowania za 2018 rok, dokonywana teraz, czyli w terminie do dnia 30 czerwca 2019 r., pozbawiona jakże ważnej części badania sondażowego w zakładach pracy, nie może być punktem odniesienia do kreowania dalekosiężnych wniosków.

---

³ www.barometrzwodow.pl

Informacja sygnalna

**ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE
w Powiat krotoszyński
INFORMACJA SYGNALNA 2018 R.**

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód maksymalnie deficytowy	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani
		Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych
		Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątnięciem
		Lakiernicy
		Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food
		Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej
		Robotnicy wykonujący prace proste w leśnictwie
		Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym
		Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją
		Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych
		Kierownicy do spraw budownictwa
		Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych
		Lektorzy języków obcych
		Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy
		Specjaliści do spraw higieny, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska
		Robotnicy obróbki kamienia
		Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych
		Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych
		Pośrednicy pracy i zatrudnienia
		Zaopatrzeniowcy
		Kierownicy sprzedaży w marketach
		Kreślarze
		Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr
		Urbaniści i inżynierowie ruchu drogowego
		Pracownicy do spraw transportu
		Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni
		Tynkarze i pokrewni
		Archiwiści i muzealnicy
		Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni
		Szyldziarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni
		Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów
		Kierownicy do spraw finansowych
		Diagności laboratoryjni bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji
		Dyrektorzy generalni i zarządzający
		Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej
		Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków
		Operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru
		Wyprawiacze skór, garbarze i pokrewni
		Średni personel z dziedziny prawa i pokrewny

	zawód deficytowy	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	
		Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	
		Czyszciele pojazdów	
		Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	
		Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	
		Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	
		Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	
		Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	
		Inżynierowie mechanicy	
		Kierowcy samochodów ciężarowych	
		Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	
		Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	
		Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	
		Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	
		Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	
		Robotnicy budowy dróg	
		Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	
		Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	
		Monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych	
		Recepcjoniści hotelowi	
		Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	
		Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	
		Architekci	
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych			
Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani			
RÓWNOWAGA	zawód zrównoważony	Listonosze i pokrewni	
		Hydraulicy i monterzy rurociągów	
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	
		Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	
		Ekonomiści	
		Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	
		Fryzjerzy	
		Barmani	
		Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp	
		Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	
		Opiekunowie dziecięcy	
		Kosmetyczki i pokrewni	
		Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewnie	
		Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych	
		Ślusarze i pokrewni	
		zawód maksymalnie nadwyżkowy	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych
			Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej
	Technicy elektronicy i pokrewni		
	Monterzy sprzętu elektronicznego		

*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.

Spis tabel

Tabela 1 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych.....	7
Tabela 2 Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu) jest największa w 2018 roku	12
Tabela 3 Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (napływ) jest największy w 2018 roku.....	13
Tabela 4 Grupy zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest najwyższy w 2018 roku	14
Tabela 5 Oferty pracy w 2018 roku	17
Tabela 6 Wskaźniki dostępności ofert pracy, długotrwałego bezrobocia oraz płynności bezrobotnych	18
Tabela 7 Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2018 roku.....	20
Tabela 8 Ranking elementarnych grup zawodów maksymalnie deficytowych w 2018 roku.....	21
Tabela 9 Grupy zawodów zrównoważonych w 2018 roku	22
Tabela 10 Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2018 roku.....	22
Tabela 11 Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2018 roku.....	23
Tabela 12 Umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów w 2018 roku	24
Tabela 13 Bezrobotni bez zawodu w 2018 roku	25

Spis rysunków

Rysunek 1 terytorialne zróżnicowanie bezrobocia w powiecie krotoszyńskim w końcu 2018 r.....	7
Rysunek 2 Stopa bezrobocia w powiecie, województwie o kraju w latach 2010-2016.....	8
Rysunek 3 Stopa bezrobocia i liczba zarejestrowanych w powiecie krotoszyńskim w 2018 r.....	8
Rysunek 4 Wiek bezrobotnych kobiet i mężczyzn w 2018r.....	9
Rysunek 5 Wykształcenie bezrobotnych w powiecie krotoszyńskim w latach 2014 - 2018r.....	9
Rysunek 6 Bezrobotni wg stażu pracy w powiecie krotoszyńskim w 2018r.....	10
Rysunek 7 Długotrwale bezrobotni w latach 2015 - 2018r.	11